

Motion till riksdagen

1989/90:Bo302

av Birger Andersson (c)

Tjänster som biträdande länsantikvarie

År 1976 fick länsstyrelserna möjlighet att inrätta tjänster som länsantikvarie; ett viktigt steg för länsstyrelserna att få kompetens inom kulturminnesområdet. Länsantikvarien var från början en enmansenhet. Bemanningen kvarstår oförändrad i de flesta län.

Redan vid inrättandet av tjänsterna fick länsantikvarierna en stor arbetsvolym. Arbetsvolymen har ständigt ökat. Arbetsbördan har blivit orimlig. Situationen är mycket ansträngd.

Länsstyrelsernas anslagsframställningar för budgetåret 1989/90 innehöll högt prioriterade yrkanden på 14 tjänster, som biträdande länsantikvarie. Regeringen förslög tre, vilket också blev riksdagens beslut.

I länsstyrelsernas anslagsframställningar för budgetåret 1990/91 återkommer äskandena om biträdande länsantikvarie. Ytterligare ett antal länsstyrelser, som högt prioriterat tjänster som biträdande länsantikvarie, har tillkommit. Dessutom finns äskanden om ytterligare handläggare i Stockholms, Malmöhus, Göteborgs och Bohus län samt Uppsala län.

Regeringen föreslår att medel anvisas för ytterligare tre biträdande länsantikvarier och att medlen tillföres länsstyrelserna i Skaraborgs, Jämtlands och Norrbottens län.

Regeringens förslag innebär en alldeles för långsam utbyggnadstakt.

Våren 1988 antog riksdagen under stor enighet regeringens proposition 1987/88:104 om kulturmiljövård.

Riksdagsbeslutet innebär bl a riktlinjer för ökade insatser för vård av kulturlandskap, fornminnen, byggnader m m samt ytterligare informationsinsatser och kunskapsuppbyggnad inom kulturmiljövården.

I Riksantikvarieämbetets yttrande över länsstyrelsernas anslagsframställningar för budgetåret 1990/91 hemställs ”om en kraftfull insats för kulturmiljöenheterna under de närmaste två åren”.

Som exempel på ett län, där arbetssituationen för länsantikvarien är ytterst ansträngd, väljer jag mitt eget hemlän, Västmanlands län.

Västmanland är ett skiftande och variationsrikt län. Längst i söder finns det ljuvliga Mälardalens landskapet med dess lummiga hagar, lövskogar och slättområden. Sedan kommer mellanbygden med omväxlande jord och skog och med insprängda bruksorter. Länets norra del tillhör Bergslagsområdet, där skogen dominerar. I Bergslagen och i mellanbygdens bruksorter har tidigare järnhanteringen varit mycket betydelsefull.

Mälardalens slättland har en hög fornlämningstäthet. Närmare 20 000 fornlämningar finns registrerade i Västmanland. Fornlämningstätheten liknar den i Uppland och Södermanland, och dessa län har biträdande länsantikvarier. Säteribildningen i Mälardalen har gett upphov till många högklassiga byggnader och byggnadsmiljöer. Norr om Mälardalens slättområden finner man en lång rad bruks- och gruvmiljöer av högsta värde ur kultur- och industrihistorisk synpunkt. ●fta unika internationellt sett. I Bergslagen finns vårt lands äldsta järnframställningsplatser med Europas första masugn.

Det är ytterst viktigt att vårt kulturarv tas till vara och görs levande. Som ett led i strävan att föra ut kunskapen om Bergslagens kulturminnen till en större allmänhet har Ekomuseum Bergslagen utvecklats. Projektet, som har blivit omfattande, har utvecklats under medverkan av länsantikvarien.

Som tidigare framhållits är det nödvändigt med en snabbare utbyggnadstakt av tjänster som biträdande länsantikvarie vid länsstyrelserna än vad regeringen föreslagit. Utbyggnadstakten bör ske i enlighet med Riksantikvarieämbetets yttrande.

Västmanlands län bör ges högsta prioritet.

Hemställan

Med hänvisning till det anförda hemställs

att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om behovet av tjänster som biträdande länsantikvarie vid länsstyrelserna, varav fem tjänster utöver regeringens förslag inrättas budgetåret 1990/91.

Stockholm den 18 januari 1990

Birger Andersson (c)